

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Hany Veberové a soudců Mgr. Marka Bedřicha a JUDr. Jitky Hroudové v právní věci žalobce **T. U.**, narozeného dne ..., bez státní příslušnosti, používajícího též identitu **T. M.**, narozeného dne ..., arménského státního příslušníka, trvale bytem v P. 6, P. 69, zastoupeného Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem v Praze 1, Opletalova 25, proti žalované **Policii České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem v Praze 3, Olšanská 2, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 8. 2015, č. j. CPR-26273-2/ČJ-2015-930310-258

t a k t o:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění

Žalobce se žalobou, podanou u Městského soudu v Praze, domáhal přezkoumání a zrušení rozhodnutí Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie (dále též „žalovaného“), jímž bylo zamítnuto odvolání žalobce proti rozhodnutí Policie ČR, Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, odboru cizinecké policie, oddělení pobytových agend ze dne 26. 6. 2015, č. j. KRPA-180883-8/ČJ-2015-000026. Žalobou napadeným rozhodnutím bylo odvolání žalobce zamítnuto a napadené rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, kterým bylo rozhodnuto, že se žádost žalobce o vydání cestovního průkazu totožnosti podle § 114 odst. 1, písm. a) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o pobytu cizinců) zamítá.

Žalobce v podané žalobě namítl, že rozhodnutí správního orgánu prvního stupně i rozhodnutí žalovaného jsou v rozporu s právními předpisy, konkrétně v rozporu s § 2 odst. 1 a odst. 4, § 3 a § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, a především v příkrém

rozporu s ustanovením § 115 odst. 1 a § 114 odst. 1, písm. a) zákona o pobytu cizinců. Žalovaný sám tyto ustanovení porušil, nedostatečně se zabýval odvolacími námitkami žalobce, špatným způsobem právně posoudil námitky žalobce proti rozhodnutí prvostupňového orgánu a toto rozhodnutí nedostatečně přezkoumal, čímž jednak neodstranil již zjevnou nezákonnost prvoinstančního rozhodnutí, zatížil i zejména z tohoto důvodu své vlastní rozhodnutí vadou nezákonnosti a nepřezkoumatelnosti.

V prvním žalobním bodě žalobce namítl, že se žalovaný nedostatečně vypořádal s odvolacími námitkami žalobce a neodstranil nezákonnost rozhodnutí správního orgánu I. stupně. Nalézací správní orgán v prvním stupni zamítl žádost žalobce o vydání cestovního pasu z důvodu, že pominuly důvody pro vydání, konkrétně že v řízení nebyl prokázán úmysl účastníka vycestovat z území České republiky. Žalovaný tento názor bezezbytku potvrdil, čímž zatížil i své rozhodnutí nezákonnosti vytýkanou v odvolání. Podle § 114 odst. 1, písm. a) zákon a pobytu cizinců vydá policie cestovní průkaz totožnosti na žádost cizince, který nemá platný cestovní doklad a nemůže si z důvodů nezávislých na jeho vůli opatřit cestovní doklad jiným způsobem. Tento doklad se vydá nejdéle na dobu 180 dnů.

Žalobce osobně podal předmětnou žádost o vydání cestovního dokladu z důvodu, že ačkoli na území České republiky žije poměrně dlouhou dobu, v současnosti nemá žádný cestovní doklad a tento si ani nemůže z objektivních důvodů opatřit. Požadovaný doklad byl žalobci v minulosti opakovaně vydáván a nevycestoval-li, správní orgán usuzuje, že ani v rámci předmětné žádosti by kladné posouzení nenaplnilo svůj účel. Žalobce však má za to, že v rámci nalézacího řízení nebyl prokázán úmysl žadatele nevycestovat ani zdaleka, takže nelze automaticky předpokládat absenci touhy žadatele opustit území České republiky. Navíc pokud nalézací správní orgán již v minulosti cestovní doklad žalobci vydal, nedrží se zásady předvídatelnosti rozhodnutí orgánu státní moci. Sám nalézací správní orgán ve svém odůvodnění odkázal na skutečnost, že je nezbytné zjistit skutkový stav věci v souladu s principem materiální pravdy tak, aby byl znám bez důvodných pochybností, a dále zmínil princip „*in dubio pro reo*“, podle kterého je nezbytné v pochybnostech rozhodovat vždy ve prospěch žadatele. Jak nalézací správní orgán, tak i žalovaný se však touto zásadou neřídili a zcela ji ignorovali.

Žalobce namítl, že pod důvod pominutí důvodu pro vydání cestovního dokladu ve smyslu § 115 odst. 1 zákona o pobytu cizinců lze jen těžko podřadit skutečnost, že nebyl prokázán úmysl žalobce vycestovat, jak je tvrzeno v prvoinstančním rozhodnutí, se kterým se žalovaný shoduje. V žádném ustanovení zákona o pobytu cizinců není uvedeno, že pojem „*cestovní průkaz totožnosti k vycestování*“ je zákonnou podmínkou pro vydání průkazu, když není v samotných podmínkách pro vydání průkazu uveden a zároveň je zcela zjevné, že osoba bez cestovního průkazu nutně tento potřebuje k samotnému vycestování obecně, když bez cestovního dokladu je vycestování objektivně nemožné. Přitom nemusí jít nutně o vycestování cizince do státu původu, nýbrž o jakékoli vycestování do zahraničí z území České republiky, které žalobce bez takového dokladu nemůže realizovat. Žalobce jako osoba bez cestovního dokladu a státního občanství je tak nucen pobývat v České republice bez možnosti vycestování.

Pokud tedy správní orgány obou stupňů tvrdí, že důvodem nevyhovění žádosti je neprokázání úmyslu žadatele vycestovat z území České republiky, pak žalobce namítá, že takový výrok je zcela neurčitý a nepřezkoumatelný a důvod pro nevyhovění žádosti ve výrokové části rozhodnutí lze považovat za nezákonný a přepjatě formalistický.

Ve druhé žalobní námitce žalobce namítl, že pokud jde o tvrzení nalézacího správního orgánu a potvrzující názor žalovaného, totiž že cestovní průkaz totožnosti je možné vydat pouze tomu, kdo hodlá území České republiky opustit, žalobce odkázal na § 114 odst. 5 zákona o pobytu cizinců, podle kterého se vydá cestovní průkaz totožnosti na žádost cizince, který nemá platný cestovní doklad a nemůže si z důvodů nezávislých na jeho vůli opatřit doklad jiným způsobem, byl-li mu na území povolen dlouhodobý pobyt. Z uvedeného, podle názoru žalobce, jasně plyne, že cestovní průkaz totožnosti slouží zejména jako náhrada cestovního dokladu cizinci, který nedisponuje platným cestovním dokladem vydaným orgánem státu svého původu a nemůže si jej z objektivních důvodů obstarat. Zároveň při svém legitimním pobytu na území potřebuje doklad mu umožňující cestovat. Přesně to je i případ žalobce, kde je evidentní, že si vytvořil silné osobní a rodinné vazby na území České republiky, avšak nedisponuje cestovním dokladem, který by mu umožnil cestování.

V dalším průběhu žaloby žalobce zdůraznil, že případné nevydání cestovního průkazu totožnosti žalobci, by bylo nutně porušením principu dobré správy, kdy správní orgány nejen, že mají povinnost snažit se pokud možno účastníkům řízení vycházet vstříc, nýbrž také šetřit jejich práva a oprávněné zájmy a vždy dbát, aby bylo vydáno tzv. „*spravedlivé rozhodnutí*“. V dané věci zájem na ochraně práv a svobod žalobce jistě předčí nad pochybnostmi nalézacího správního orgánu a žalovaného o tom, zda není nějaká další cesta, jak by mohl žadatel nový cestovní doklad přeci získat. Z obecného hlediska je namístě připomenout, že Ústavní soud ve své konstantní judikatuře netoleruje orgánům veřejné moci a obecným soudům formalistický postup za použití v podstatě sofistikovaného odůvodňování zřejmé nespravedlnosti. Zdůraznil přitom mimo jiné, že obecný soud není absolutně vázán doslovným zněním zákona, nýbrž se od něj smí a musí odchýlit, pokud to vyžaduje účel zákona, historie jeho vzniku, systematická souvislost nebo některý z principů, jež mají svůj základ v ústavně konformním právním řádu jako významovém celku. Povinnost soudů nalézat právo neznamena pouze vyhledávat přímé a výslovné pokyny v zákonném textu, ale též povinnost zjišťovat a formulovat, co je konkrétním právem i tam, kde jde o interpretaci abstraktních norem a ústavních zásad.

Závěrem podané žaloby žalobce připomněl, že při výkladu a aplikaci právních předpisů nelze opomíjet jejich účel a smysl, který není možné hledat jen ve slovech a větách toho kterého předpisu, ve kterém jsou vždy přítomny i principy uznávané demokratickými právními státy. Z ústavněprávního pohledu je nutno stanovit podmínky, při jejichž splnění má nesprávná aplikace ústavního práva obecnými soudy za následek porušení základních práv a svobod. Z tohoto důvodu žalovaný považuje argumentaci žalobce přepjatým právním formalismem za obecnou a nepřiléhající na tento konkrétní případ, žalobce se s ní nemůže ztotožnit, neboť zákaz užívání přepjatého formalismu platí obecně a na tento případ zcela určitě dopadá. Žalobcovo postavení a jeho současný status je velice specifický a jeho situace je složitá, což ani nalézací správní orgán ani žalovaný ve svých rozhodnutích naprosto nereflektovali, čímž přivodili svému rozhodnutí zjevnou nepřezkoumatelnost.

Žalovaný správní orgán ve vyjádření k podané žalobě uvedl, že námitky žalobce v podané žalobě jsou zcela shodné s námitkami, které jako účastník řízení uvedl v odvolání podaném proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně. Žalovaný odvolací správní orgán se s těmito námitkami řádně vypořádal v žalobou napadeném rozhodnutí, na které plně odkazuje a navrhuje, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Při ústním jednání u Městského soudu v Praze dne 16. 3. 2017 zástupce žalobce zopakoval obsah žaloby a zdůraznil, že nezákonnost napadeného rozhodnutí spatřuje ve třech zásadních žalobních bodech. V první řadě namítl rozpor napadeného rozhodnutí se zásadou legitimního očekávání, neboť žalobce s ohledem na předchozí vydaná rozhodnutí důvodně očekával, že mu bude cestovní doklad vystaven. Druhým žalobním bodem je námitka nezákonnosti napadeného rozhodnutí, když důvod pro vydání rozhodnutí o odmítnutí žádosti, uplatněný správním orgánem, není uveden v zákoně. Jako třetí žalobní bod žalobce namítá rozpor napadeného rozhodnutí s § 68 odstavec 3 správního řádu, neboť konstatování správních orgánů, že žalobce až dosud na základě vydaných cestovních dokladů z území České republiky nevycestoval, nemá oporu v odůvodnění rozhodnutí v tom směru, že z něho není zřejmé, z jakých objektivních skutečností správní orgány dovodily, jak se žalobce bude chovat v budoucnu.

Zástupce žalovaného správního orgánu se z účasti u jednání soudu řádně a včas omluvil, soud proto postupoval podle § 49 odstavce 3 zákona č.150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), když o žalobě jednal a rozhodl v nepřítomnosti žalovaného.

Ze spisového materiálu, který byl soudu předložen žalovaným správním orgánem, byly zjištěny následující, pro rozhodnutí ve věci samé podstatné skutečnosti:

Žalobce podal dne 4. 5. 2015 u Oddělení pobytových agend Odboru cizinecké policie při Krajském ředitelství policie hl. města Prahy žádost o vydání cestovního průkazu totožnosti. K žádosti doložil cestovní průkaz totožnosti č. JC013890, platný do 4. 5. 2015, ve kterém byl udělen výjezdní příkaz č. GA0304717 platný rovněž do 4. 5. 2015.

Dne 26. 5. 2015 byl se žalobcem za přítomnosti jeho zástupce sepsán protokol podle § 18 odst. 1 správního řádu, v němž byla žalobci položena otázka „*Z informačních systémů bylo zjištěno, že Vám již byly opakovaně uděleny cestovní průkazy totožnosti, které jste mohl použít na vycestování z území České republiky. Vyjádřete se k tomu*“. K tomu žalobce uvedl, že využije svého práva a nebude vypovídat, zástupce žalobce k tomu uvedl, že pokud byly žalobci v minulosti vydávány cestovní doklady, nic nebrání vydání nového cestovního dokladu. S námitkou, že účastník řízení nemá v úmyslu vycestovat, žalobce nesouhlasí, jelikož účastník řízení toto v úmyslu má.

Podkladem pro rozhodnutí ve věci samé byly záznamy z cizineckého informačního systému, v němž bylo zjištěno, že žalobce na území České republiky přicestoval ilegálně dne 6. 4. 2005 bez cestovního dokladu. Dne 8. 4. 2005 požádal o udělení azylu, v souvislosti s žádostí o azyl uvedl kurdkou národnost a jako údaje totožnosti jméno T. U., nar. ... a státní příslušnost Arménie. Žádost o azyl byla pravomocně zamítnuta dne 6. 6. 2007.

Rozhodnutím Oddělení cizinecké policie Frýdek - Místek bylo žalobci uděleno dne 14. 4. 2005 správní vyhoštění na dobu tři let, rozhodnutí nabylo právní moci dne 6. 6. 2007. Žalobce byl dále veden v evidenci nežádoucích osob až do 14. 4. 2008, kdy podal žádost o zrušení správního vyhoštění, která byla zamítnuta rozhodnutím Ředitelství služby cizinecké policie Praha dne 11. 2. 2008.

Dne 9. 10. 2007 podal žalobce žádost o povolení k trvalému pobytu rodinného příslušníka občana České republiky. Tato žádost byla zmítnuta rozhodnutím ze dne 18. 4. 2008.

Dne 26. 6. 2008 žalobce podal žádost o povolení k přechodnému pobytu jako rodinný příslušník občana Evropské unie. Jeho žádost byla pravomocně zamítnuta rozhodnutím ze dne 31. 5. 2009.

Dne 22. 9. 2009 žalobce opakovaně požádal o povolení k přechodnému pobytu jako rodinný příslušník občana Evropské unie, i tato v pořadí druhá žádost byla pravomocně zamítnuta rozhodnutím ze dne 2. 12. 2010.

Dne 22. 12. 2010 podal žalobce žádost o vízum strpění, které mu nebylo uděleno. Obdobně bylo ukončeno řízení o žádosti žalobce o vízum strpění ze dne 18. 4. 2011 a ze dne 11. 8. 2011.

Dne 18. 4. 2011 žalobce podal žádost o povolení k dlouhodobému pobytu občana třetího státu za účelem strpění, řízení o této žádosti bylo pravomocně zastaveno dne 7. 6. 2012.

Dne 18. 2. 2013 podal žalobce dosud poslední žádost ve věci povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie, řízení o této žádosti dosud nebylo pravomocně ukončeno.

Žalobci byly postupně vystaveny cestovní průkaz totožnosti s platností do 15. 2. 2008, cizinecký pas s platností do 26. 6. 2009, cestovní průkaz totožnosti s platností do 26. 6. 2009, cestovní průkaz totožnosti s platností do 20. 2. 2010, cestovní průkaz totožnosti s platností do 4. 2. 2011, cestovní průkaz totožnosti s platností do 30. 7. 2011, cestovní průkaz totožnosti s platností do 2. 11. 2011, cestovní průkaz totožnosti s platností do 14. 5. 2012, cestovní průkaz totožnosti s platností do 13. 8. 2012 a cestovní průkaz totožnosti s platností do 4. 5. 2015. Žalobce tak měl již vystaveno devět cestovních průkazů totožnosti a jeden cizinecký pas.

O žádosti žalobce o vydání cestovního průkazu totožnosti rozhodlo Krajské ředitelství policie hl. města Prahy, Odbor cizinecké policie, Oddělení bytových agend rozhodnutím ze dne 26. 6. 2015, jímž žádost zamítlo a cestovní průkaz totožnosti žalobci nevydalo s odůvodněním, že pokud měl žalobce v úmyslu z území České republiky vycestovat, mohl tak učinit již minimálně devětkrát. Údaje o své totožnosti nikdy nepodložil žádným hodnověrným úředním dokladem vydaným státem svého prohlášeného pobytu, tj. Arménií. Správní orgán tak vyslovil pochybnost o údajích totožnosti účastníka řízení i o zemi původu účastníka řízení, jakož i o tom, zda je opravdu osobou bez státní příslušnosti, jak sám prohlašuje.

Závěrem rozhodnutí správní orgán uvedl, že v daném konkrétním případě je vzhledem ke všem okolnostem případu tvrzení účastníka řízení o tom, že má v úmyslu vycestovat z území České republiky účelové, protože mohl z území České republiky v minulosti již devětkrát vycestovat. Pro vydání cestovního průkazu totožnosti podle 114 odst. 1, písm. a) zákona o pobytu musí být splněny základní podmínky dané kumulativně, tj. cizinec, který má v úmyslu vycestovat z území České republiky, nemá platný cestovní doklad a současně si

nemůže z důvodu nezávislých na své vůli opatřit cestovní doklad jiným způsobem. Z uvedeného vyplývá, že policie není oprávněna vydat cestovní průkaz totožnosti cizinci, který nemá v úmyslu z území České republiky vycestovat.

Proti uvedenému rozhodnutí podal žalobce prostřednictvím svého zástupce včasné odvolání, o němž rozhodl žalovaný odvolací správní orgán žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 24. 8. 2015. Odvolání žalobce bylo zamítnuto a napadené rozhodnutí správního orgánu prvního stupně bylo potvrzeno se závěrem, že ustanovení § 114 zákona o pobytu cizinců zmocňuje policii k vydání cestovního průkazu totožnosti z důvodu vycestování cizince z území České republiky, tj. ukončení oprávnění cizince nadále pobývat na území České republiky. Správním orgánem prvního stupně byly v řízení o žádosti účastníka řízení řádně přezkoumány důvody pro vydání cestovního průkazu totožnosti v rozsahu nezbytném pro vydání rozhodnutí a správní orgán prvního stupně se s nimi dostatečně vypořádal v odůvodnění napadeného rozhodnutí. Zjištěné skutečnosti odůvodňují nevydání cestovního průkazu totožnosti účastníku řízení podle § 114 odst. 1, písm. a) zákona o pobytu cizinců, a proto není možno jeho žádosti vyhovět a vydat mu cestovní průkaz totožnosti.

Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí a jemu předcházející řízení před správními orgány obou stupňů z hlediska žalobních námitek, uplatněných v podané žalobě a při přezkoumání vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání napadeného rozhodnutí (ustanovení § 75 „s. ř. s.“).

Žalobce se podanou žalobou domáhal přezkoumání a zrušení pravomocného rozhodnutí odvolacího správního orgánu, jímž byla ve správním řízení s konečnou platností zamítnuta žádost žalobce o vydání cestovního pasu z důvodu, že pominuly důvody pro vydání, konkrétně že v řízení nebyl prokázán úmysl účastníka řízení vycestovat z území České republiky.

Z právní úpravy ust. § 114 zákona o pobytu cizinců vyplývá zákonná díkce umožnit cizinci získat určitou formu cestovního dokladu v případě, kdy sám cestovním dokladem státu, jehož je příslušníkem, z různých příčin nedisponuje. Přičemž dle v dané věci relevantního odstavce 1 je tímto dokladem cestovní průkaz totožnosti k vycestování, který na žádost cizince vydá policie v případě, pokud není možné cestovní doklad státu původu z objektivních důvodů opatřit jinak. Přes relativní stručnost právní úpravy lze smysl zmiňovaného průkazu dovodit např. z důvodové zprávy, v níž se uvádí, že: „*Cestovní průkaz totožnosti bude vydáván k vycestování z území po ztrátě vlastního cestovního dokladu, kdy cizinec si nemůže zajistit vydání náhradního cestovního dokladu na území České republiky. Dále může být vydán k vycestování dětí ponechaných na území z důvodů např. hospitalizace. [...] V zájmu realizace vyhoštění cizince se zakládá možnost, aby Policie České republiky z moci úřední vydávala cestovní průkaz totožnosti cizincům, kteří s cílem bránit vyhoštění např. zničí vlastní cestovní doklad.*“.

Obdobně účel průkazu pojímá i odborná literatura, srov. např. komentář k zákonu o pobytu cizinců [VLČKOVÁ, Alena. *Zákon o pobytu cizinců na území České republiky a související předpisy (s výkladem): právní úprava k 1. 8. 2003*. Praha: Eurounion, 2003. ISBN 9788073170240.]: „*Cestovní průkaz totožnosti vydává policie cizinci za účelem vycestování z území. Jde jednak o případy, kdy cizinec si po ztrátě vlastního cestovního dokladu nemůže zajistit vydání náhradního cestovního dokladu na území České republiky. Dále se vydává za účelem vycestování dětí mladších 15 let v případech, kdy zákonný zástupce vycestoval z území*

a dítě ponechal za podmínek stanovených v § 92 písm. b) na území ČR. “

Ze shora citované odborné literatury i důvodové zprávy je zřejmé, že cestovní průkaz totožnosti k vycestování má sloužit k řešení takových životních situací, kdy cizinec zamýšlí či je povinen opustit Českou republiku, avšak v důsledku absence cestovního dokladu, jehož náhradu není schopen si zařídit, tak učinit nemůže. Uvedený doklad nemá tedy sloužit ani pro pobyt cizince na území státu či – jak žalobce uváděl v žalobě – obecně k cestování, ale jen pro vycestování. Tato podmínka je přitom základním předpokladem pro rozhodnutí o jeho vydání, bez něhož by ztrácelo smyslu. Tím se cestovní průkaz totožnosti k vycestování dle odstavců 1 (a dále zejména odstavců 4 a 5) liší od cestovního průkazu totožnosti ve smyslu odstavců 6 a 7, jenž pouze za účelem vycestování vydáván není.

V první žalobní námitce žalobce namítal, že napadené rozhodnutí je v rozporu s principem legitimního očekávání, když žalobce důvodně očekával, že mu cestovní doklad bude vydán, jestliže tak správní orgán učinil v každém z předchozích případů, kdy si žalobce takovou žádost podal. Námitku soud neshledal důvodnou.

Městský soud v Praze v nyní posuzované věci dovodil, že na případ žalobce zásadu ochrany legitimního očekávání aplikovat nelze. Je tomu tak proto, že v případě, kdy by soud přistoupil na žalobní argumentaci uvedenou v žalobě, znemožnil by správnímu orgánu v konečném důsledku změnit jeho právní názor. Není zřejmé, za jakých konkrétních skutkových okolností byly předchozí cestovní doklady žalobci vydávány, ale nepochybně je třeba odlišovat od sebe navzájem jednotlivá řízení. Takto vyjádřený důsledek uvedené zásady jistě není žádoucím, proto má soud za to, že jednání žalobce v nyní posuzovaném případě ochrany dobré víry požívat nemůže. Ze samotné skutečnosti, kdy žalobci byly opakovaně doklady vydávány, nelze dovodit, že tomu tak musí být i nadále. Jestliže má předmětný doklad sloužit k vycestování a žalobce tak opakovaně neučinil, pak nelze požadovat po správních orgánech, aby vydávaly takový doklad donekonečna, respektive nelze oprávněně očekávat, že tak budou činit.

S výše uvedeným závěrem nepochybně souvisí i závěr městského soudu o nedůvodnosti druhé žalobní námitky. V ní žalobce poukázal na to, že tvrzení správních orgánů o tom, že nebyl prokázán úmysl žalobce z České republiky vycestovat, není zákonným důvodem pro nevydání cestovního průkazu totožnosti podle § 115 odstavce 1 zákona o pobytu cizinců. Ani s tímto závěrem se Městský soud v Praze nemohl ztotožnit.

Je nutno zdůraznit, že žalobcem požadovaný cestovní průkaz totožnosti je – jak je uvedeno již v jeho celém označení – cestovním průkazem totožnosti k vycestování. Jak již bylo uvedeno, slouží tedy tento doklad k tomu, aby cizinec, který splňuje podmínky uvedené v § 114 odstavci 1 zákona o pobytu cizinců, mohl vycestovat. Proto se tak uvedený doklad i nazývá (jak ostatně žalobce v žalobě uvádí). To znamená, že zde musí být dána vůle cizince vycestovat z České republiky a tomuto vycestování brání to, že nemá potřebné doklady.

Městský soud v Praze při úvaze o důvodnosti této druhé žalobní námitky nemohl přehlédnout skutečnost, že žalobce od roku 2005, kdy vstoupil nelegálně na území České republiky, pobývá na území České republiky bez pobytového oprávnění, když soustavně a opakovaně využívá vedení správního řízení o žádostech o vydání povolení k pobytu k zabránění realizace správního vyhoštění. V rámci takto vedených řízení žalobce neprokázal a neosvědčil svojí osobní identitu, tedy tvrzení o tom, že se jmenuje T. U., že se narodil dne ...

a že je osobou bez státní příslušnosti. Uvedené okolnosti odůvodňují závěr, že žalobce neposkytl správnímu orgánu veškerou potřebnou součinnost a nesplnil svoji povinnost předložit a opatřit dokumenty, kterými může být jeho totožnost prokázána (§ 50 odstavec 2 věta třetí správního řádu). Za daných okolností podle názoru soudu nemohl žalobce důvodně očekávat, že mu bude cestovní průkaz totožnosti vydán automaticky znovu stejně, jako tomu bylo v deseti předchozích případech.

Uvedené podle názoru soudu platí o to více, jestliže v průběhu řízení před Městským soudem v Praze vyšlo najevo, že podle informačního systému cizinců Ministerstva vnitra České republiky žalobce uvádí rovněž identitu, podle níž se jmenuje T. M., narodil se dne ... v Mrgavet a je státním příslušníkem Arménie. O účelovosti jednání žalobce pak nepochybně svědčí skutečnost, že v rámci použití této identity je držitelem cestovního pasu Arménie č. ..., platného do dne 24. 5. 2026.

Pokud jde o třetí žalobní námitku, v níž žalobce polemizoval s tvrzením žalovaného o účelovosti jednání žalobce, který z území České republiky nevycestoval v rámci deseti dříve vydaných cestovních průkazů totožnosti, Městský soud v Praze má za to, že námitka není důvodná. Tvrzení žalovaného odvolacího správního orgánu má nepochybně podklad v soustředěném spisovém materiálu.

Jak již bylo uvedeno výše, žalobce obcházel zákon o pobytu cizinců tím, že opakovaným podáváním žádostí dosáhl toho, že jej nebylo možno vyhostit. Takové jednání lze posuzovat jako hraniční zneužití práva, které v demokratickém státě nemůže požívat právní ochrany. Je-li smyslem výše citované právní úpravy umožnit cizinci získat určitou formu cestovního dokladu v případě, kdy sám cestovním dokladem státu, jehož je příslušníkem, z různých příčin nedisponuje, je zřejmé, že tento smysl neodpovídá dosavadnímu zjištěnému chování žalobce. Ten měl již v důsledku deseti vydaných cestovních průkazů totožnosti nepochybně možnost z území České republiky vycestovat, zjevně tak však neučinil. Smyslem uvedené úpravy naopak není vybavit cizince cestovním dokladem k jeho používání bez jakýchkoli omezení, ale průkaz má být vydáván k vycestování z území po ztrátě vlastního cestovního dokladu, kdy cizinec si nemůže zajistit vydání náhradního cestovního dokladu na území České republiky, nebo k vycestování dětí ponechaných na území z důvodů například hospitalizace. Sama důvodová zpráva k ustanovení § 114 zákona o pobytu uvádí použití tohoto právního institutu v zájmu realizace vyhoštění cizince, aby měl stát (nikoli cizinec) možnost zajistit vydání cestovního průkazu totožnosti cizincům, kteří s cílem bránit vyhoštění například zničí vlastní cestovní doklad. Nevyužil-li tedy žalobce oprávnění vycestovat z území České republiky na základě kteréhokoli z dříve vydaných cestovních průkazů totožnosti, byla na místě obava správních orgánů obou stupňů, že se tak nestane ani v případě nyní posuzované žádosti a nebylo proto podle názoru soudu třeba vést dokazování směrem k prokazování skutečného budoucího úmyslu žalobce, to vše navíc v situaci, kdy žalobce účinnou součinnost neposkytoval, řádné podklady nepředložil a při jednání před správním orgánem využil svého oprávnění nevypovídat.

Žalobce v žalobě poukazuje na princip dobré správy, princip spravedlivého rozhodnutí a namítá přepjatý formalismus. Činí tak sice s odkazy na vyjmenovaná rozhodnutí Ústavního soudu, avšak zcela obecně a není zřejmé, v čem konkrétně byly jím uvedené principy porušeny. Není úkolem správního soudu domýšlet či konkretizovat obecně uplatněné námitky. Proto ve zcela shodné obecné poloze soud uvádí – a to s odkazem na výše uvedené – že porušení uvedených principů neshledal a nemá ani za to, že rozhodnutí je přepjaté

formalistické. Naopak, správní orgány konkrétně hodnotily zjištěné skutečnosti a vydaná rozhodnutí mají oporu v obsahu spisu.

Ze shodných důvodů neshledal soud důvodnou námitku, že se žalovaný nevypořádal s námitkami v odvolání, když žalobce konkrétně neuvádí, jaké námitky vypořádány nebyly.

Pro úplnost soud uvádí, že namítal-li zástupce žalobce, že žalobce byl oprávněn využít svého práva účastníka řízení nevyjadřovat se, v takovém případě musí účastník řízení také nést důsledky svého chování. To v této věci platí o to víc, že z již zmíněného ustanovení § 50 odstavec 2 správního řádu vyplývá výslovně stanovená povinnost poskytnout potřebnou součinnost.

Z výše uvedených důvodů soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná, proto ji podle § 78 odstavec 7 s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení rozhodl soud podle ustanovení § 60 odstavec 1 s. ř. s., podle něhož žalobce, který neměl ve věci úspěch, nemá právo na náhradu účelně vynaložených nákladů v řízení a žalovaný správní úřad, jemuž by právo na náhradu účelně vynaložených nákladů podle výsledku řízení náleželo, žádné náklady řízení v jeho konečném stádiu nevznikly. Z uvedených důvodů soud vyslovil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 SŘS a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Podle ustanovení § 104 odstavec 3 písmeno a/ s. ř. s. je kasační stížnost nepřipustná proti rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno

Nejvyšším správním soudem; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu.

V Praze dne 16. března 2017

JUDr. Hana V e b e r o v á ,
předsedkyně senátu